

SKÄRGÅRDENS KULTURRUM

Från Tanke till Idé

Befolkningen i Göteborgs Södra Skärgård är en förhållandevis liten del av Stor-Göteborg, omgärdade av vatten. Det skapar frihet, men också en form av isolering. Socialt liv och den mångfald av sociala kontakter som kan uppstå i en storstad existerar inte på samma sätt i ö-världen.

Man är hänvisad till ett mindre och inte lika mångfacetterat socialt och kulturellt liv. Det kräver personligt initiativ för att få den sociala mångfald staden erbjuder.

Stimulans utifrån behövs för att ha referens till sitt eget liv. Stimulans till eget tänkande, känna gemenskap med världen utanför ö-världen. Att uppleva det som vi benämner kultur i ö-världen har betydelse då kultur i allmänhet har hög status för dess innevånare.

Man blir stolt över sin hembygd.

Allt vi företar oss i våra liv på öarna kan naturligtvis benämnas kultur, men den utifrån stimulerade kulturen skapar nytt blod. Den breddar vårt seende och skapar ett kritiskt tänkande, inte minst öppnar våra sinnen.

Mina tankar om kulturen och skapandet, bottnar i arbetet med att till studenter förmedla kunskapen om och att spela teater. Upptäckten av att leva och verka inom en konststart i unga år skapar trygghet och energi hos människor.

” Jag ville ha
ett rum dit folket
strömmar. Dit
öbor vandrar
som till en oas.
Ett vattenhål.

Kultur på nära håll i ens hembygd är viktig. Det blir en del av den dagliga kosten. För barn och ungdomar i skolan skall det vara en självklarhet att sjunga och dansa, utöva konstnärligt arbete, för att göra dem kreativa och därmed hjälpa till ett mer studiemotiverat arbete i skolan. Det lilla samhället blir en tryggare plats – för både föräldrar och barn.

Från Idé till Verkstad

Verkstad behöver rum. När jag fick behov att berätta, började jag leta rum. En plats dit jag kan bjuda in till berättande. Mitt berättande gestaltas i form av teater. I mina berättelser vill jag ha rum för många berättare. Möjlighet till dans och sång. Det krävs ett rum som kan göra musiken rättvisa. Ett ställe som inte stör - där berättandet får störa ostört - ett utvecklingscentrum för de sköna konsterna; teater, musik, sång och dans. En verkstad för experiment. Ett hus dit öbor och tillresta vill komma för att uppleva sagan.

Jag ville ha ett rum dit folket strömmar. Dit öbor vandrar som till en oas. Ett vattenhål.

Vet vi, den moderna människan, hur det känns att törsta? Tillfredsställelsen finns ofta ett knapptryck bort. Blir vi tillfredsställda? Knappast. Längtan efter de förtrollade ögonblick som vi kan benämna varseblivning, stunder som är större än verkligheten, hjälper oss förstå den värld vi lever i. Berättande, vare sig det är teater, musik eller dans, inspirerar oss till vidgade vyer och nya horisonter. De är lika nödvändiga för själen som födan för kroppen. Världen är möjlig att beskriva med hjälp av språket och genom konsten; teater, dans, och musik, vara i kontakt med verkligheten.

I hela arkipelagen finns inte ett enda Kulturhus – inte något folkets kulturrum. Ett rum att lyssna och verka i, för alla, inte minst för alla tillresta från fastlandet som kombinerat med sol och salta bad och klippor kan få möjlighet att efter en båtfärd, få njuta de sköna konsterna i vår speciella miljö.

När jag började leta rum och inget fann, kom idén att skapa ett!

Verksta'n

Ett stort trägolv. Med breda tiljor. Tätvuxen fur - såpat. Ett golv som tål att slitas på. Ett golv som tål att slå klackarna i – ett golv där jag med nakna fötter kan dansa en halling utan att få träflisor i fötterna. Ett vackert golv som värmer när jag går på det. Stort! Så stort att med lite hjärterum få plats med en halv symfoniorkester, när de får lust att komma för att spela nyskapad och klassisk musik, den skärgårdsnära Evert Taube, eller i sällskap av Håkan Hellström.

Den lilla orkestern; de små stråkarna, nästa generation musikanter, skall också få äga rummet. Skolans musik och sångundervisning ska få möjlighet höra sina röster i ett stort vackert rum. Då växer sången till ett jubel. Många jubel blir en kör. Som kan träna och uppträda där, kanske tillsammans med alla dessa unga gamla som inte kan sitta still utan måste dansa; gammeldans, modern, experimentell, långdans, fridans. Listan blir lång över all rörelse som kommer att behärska det stora såpade trägolvet i det fantastiska rummet som inryms i Verksta'n.

Det talade ordet skall fylla rummet. All världens dramatik skall slå i väggarna. Teater skall fylla rummet. Sagan berättad genom Shakespeare, Strindberg eller Astrid Lindgren. Alla goda berättare skall ha företräde.

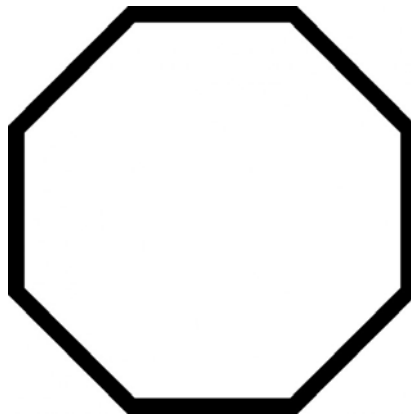
Hela Sveriges goda teaterberättare skall arbeta här, såväl som alla lokala förmågor. Det finns mycket att gestalta ur den lokala befolkningens historia.

Vi förstår bättre framtiden om vi i lär av vår historia.

Rummet skall sjuda av verksamhet i form av berättande, sjungande och dansande. Allt i en gemensam rörelse.

Det kommer att bli en vacker sal, vuxen fram ur myllan. Människor från arkipelagen kommer att strömma till för att vilja vara där. En vacker sal med rymd som ger förnimmelse av närhet, värme och trygghet.

Det är i mina tankar viktigt med en organisk form som hämtad från naturen. Naturens minsta fenomen såsom iskristallen, förstorad! Eller ha formen av en oktagon. Flera hundra människor skall få plats runt scengolvet. Rummet skall kunna delas för mindre skrymmande aktiviteter eller halveras för estradprojekt som exempelvis konferenser. Ju enklare i konstruktion desto fler möjligheter till olika aktiviteter. "Oktagonen" skall byggas helt i trä. Konstruktionen skall vara synlig för alla som träder in i rummet. Enbart organiska material skall användas. Det organiska signalerar närheten till naturen. Det organiska gör rummet vackert.

Platsen

Kultplatser har alltid funnits. I alla tider, överallt. Så även i Skärgården. En plats där någon form av kultur, lokal eller universell kultur utövats. En bra plats för ett kulturhus i Skärgården är på en öppen plats på Styrso. Ön ligger centralt i arkipelagen. Lätt för befolkningen på de intill liggande öarna att ta sig till. Skärgårds- trafikerna till och från fastlandet har täta turer dit.

Den bästa platsen på ön är Styrso Bratten.

Där finns en stor öppen plats i närheten av bryggan Bratten. Alltså utmärkt för alla besökare från närliggande öar och för resande med skärgårdsbåten från fastlandet; när man klivit iland på ön,

befinner man sig redan på kultplatsen.

Den är redan idag en plats för olika aktiviteter såsom tennisbanor, lekplats för barn, Boulebana och på högsommaren plats för midsommarfirande. Alltså en plats redan etablerad som "kultplats".

Kultplatsen gränsar till redan etablerade små matställen, det ena med tillhörande örtagård. Inget av de redan nu fungerande aktivitetsställena kommer att störas av det nya kulthuset.

Ängen där kulthuset är tänkt kan utvecklas till park med planteringar och möjlighet att utvidga örtagården.

Vem kan göra vad?

För att detta skall fungera som ett folkets kultplats, finns behov av viljestarka bofasta som hängivet hjälper till med allt från byråkrati till att plantera. Slå i spik, måla och tillsammans med proffs bygger drömmen. Skolan i Skärgården skall ha en central roll i skapandet av detta livsrum. Från de minsta barnen till högstadieeleverna skall involveras i det praktiska arbetet. Från att plantera träd och skapa en park runt byggnaden till att de äldre eleverna får arbeta praktiskt med bygget. Skolans studieplan kommer att vid behov anpassas till det arbete som byggandet innebär. De äldre elever som väljer att vilja arbeta med projektet skall kunna få bli betygsatta därefter. Det finns flera exempel på projekt runt om i landet där skolan och elever varit inblandade i byggprojekt. Det kommer att skapa en samhörighet och omtanke i skärgården som alla skärgårdens innevånare kommer uppleva som en samhällelig bonus.

Funderingar nedtecknade mitt i sommaren 2018

av Anders Löfqvist/Kulturföreningen Parasoll

Regissör och teaterpedagog. Producent och regissör för flera

Shakespearepjäser som sommartheater i Göteborgs Södra Skärgård.